

Ramiz MEHDİYEV:

“Azərbaycan xalqı öz torpaqlarının işğal altında qalması ilə heç vaxt barışmayacaq”

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri akademik Ramiz Mehdiyevin AZƏRTAC-a müsahibəsi

- Ramiz müəllim, ekspertlər 1994-cü ildə atəşkes rejimi elan olunduqdan sonra hazırda Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində baş verən hadisələri ən ciddi gərginlik hali kimi xarakterizə edir, bunun səbəbləri kimi müxtəlif versiyalar irəli sürürlər. Sizin fikrinizcə, cəbhə xəttində vəziyyətin kəskin gərginləşməsi hansı amillərlə bağlıdır və mövcud durumu necə xarakterizə edərdiniz?

- Ermənistanın silahlı qüvvələri bütün beynəlxalq normaları pozaraq 20 ildən artıqdır ki, Azərbaycan ərazilərini qanunsuz olaraq işğal altında saxlayır. 1 milyonluq azərbaycanlı öz torpaqlarından didərgin salınaraq qaçqın və məcburi köçküncə çevrilmiş, işğal altında olan ərazilərdə bütün infrastruktur, mədəniyyət abidələri dağıdılmış, 20 mindən artıq azərbaycan vətəndaşı qətlə yetirilmiş, çoxlu sayda insan esir və girov götürülmüşdür. BMT, ATƏT, Avropa Şurası, Avropa İttifaqı, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər aparıcı beynəlxalq təşkilatlar, dünya dövlətləri işğal faktını təsdiqləmiş, buna son qoyulması və qaçqınların öz torpaqlarına qayıtmasını tələb edən çoxsaylı bəyanatlar vermişlər.

Məlumdur ki, 1994-cü ildə atəşkes elan olunduqdan sonra ATƏT-in Minsk qrupu Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə tənzimlənməsi üçün vasitəçilik missiyası həyata keçirir. Bu dövr ərzində Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə həm yüksək səviyyədə, həm də xarici işlər nazirlərinin iştirakı ilə çoxsaylı görüşlər keçirilmiş, münaqişənin tənzimlənməsi ilə bağlı müxtəlif təkliflər irəli sürülmüşdür. Təəsüflə qeyd etmək lazımdır ki, bütün söyləyə baxmayaraq, bugünkü kimi BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan qoşunlarının Azərbaycan ərazilərindən qeyd-şərtsiz çıxarılmasına dair məlum döndürülməsinin, eləcə də digər beynəlxalq təşkilatların müvafiq qərarlarının yerinə yetirilməsi istiqamətində heç bir irəliləyiş əldə olunmamışdır. Ermənistan isə heç nədən çəkinmədən hərbi təxribatlarını davam etdirir. Bunun da bir neçə səbəbi var.

Birincisi, bu gün Azərbaycanın apardığı hücum diplomatiyası sayəsində Ermənistanın işğalçı siyasətinin ifşa edilməsi, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində ciddi uğurlar əldə olunmuşdur. Ordumuzun gücü gündən-gündə artır, dünyada müasirəyə malik olan iqtisadi gərginliyə baxmayaraq, Azərbaycan inamla irəliləyir, dinamik inkişaf edir. Beynəlxalq aləmdə artan gərginlik fonunda ölkəmiz sabit, təhlükəsiz məkan kimi dünyanı diqqətini özünə cəlb edir. Bütün bunlar da inkişafımıza dözümsüz yanaşan xarici daireləri, xüsusilə Ermənistanı və erməni lobbisini qıcıqlandırır, narahat edir.

İkincisi, Ermənistan münaqişəsinin tənzimlənməsini istəmir, beynəlxalq təşkilatların qərar və qərar-məhləlinin icrasından boyun qaçırır, danışıqlar prosesini imitasiya edir və bütün söyləyərli möv-

qud status-kvonun qorunub saxlanmasına yönəldir. Halbuki ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrlərinin - ABŞ, Rusiya və Fransanın dövlət başçılarına bəyanatlarında və yekdilliklə irəli sürülmüş sənədlərində status-kvonun saxlanmasının qəbul edilməz olduğu açıq şəkildə ifadə edilmişdir. Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, status-kvonun dəyişdirilməsi ilk növbədə işğal faktına son qoyulmasını ehtiva edir. Buna görə də Ermənistan cəhd-cəhdle, bütün mümkün vasitələrdən istifadə etməklə, hətta terrora əl atmaqla və cəbhə bölgəsində vəziyyəti gərginləşdirməklə ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrlərinin, beynəlxalq ictimaiyyətin tələblərini sabotaj etməyə çalışır.

Məsələn, 1990-cı illərin sonlarına yaxın Azərbaycanla Erme-

Həmçinin Fransa Prezidenti François Olland cəbhə xəttində vəziyyətin gərginləşməsinə dair aprelin 2-də yaydığı bəyanatında 2014-cü ilin oktyabrında Parisdə əldə olunmuş razılaşmalara sadiqliyini təsdiqləmişdir.

Beləliklə, ATƏT-in Minsk qrupunun hər üç həmsədri Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tezliklə həlli istiqamətində konkret mövqeyə ortaya qoymuş və mövcud status-kvonun dəyişdirilməsi ilə bağlı söyləyərli gücləndirmişlər. Belə bir məqamda, üstəlik, dünyanın diqqətini yönəldiyi Nüvə Təhlükəsizliyi Sammiti hələ başa çatmamış Ermənistan bu çirkin təxribatı törətməklə növbəti dəfə sülh prosesinə zərbə vurmağa çalışmışdır.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri düşmən həmlələrinin qarşısını alaraq əks-zərbələrlə onu geri çəkməyə məcbur etmiş, bir neçə strateji yüksəklikə nəzarət ələ keçirmişdir. Ermənistan silahlı qüvvələri çoxsaylı insan və texnika itkisinə məruz qalmışdır. Beləliklə, həm erməni təxribatının qarşısı alınmış, həm də təmas xəttində Azərbaycanın üstünlüyü daha da möhkəmlənmiş, düşmən və havadarları ordumuzun gücünü və döyüş əzmini reallığa hiss etmişlər.

Üçüncüsü, qeyd etmək istəyirəm ki, ATƏT-in Minsk qrupu da daxil olmaqla, beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanın işğalçı siyasətinə, ardıcıl təxribatlarla sülh prosesini pozmaq cəhdlərinə adekvat reaksiya vermir. Dünyanın ayrı-ayrı bölgələrində baş verən lokal konfliktlərlə bağlı BMT-nin qətnamələri dərhal icra olunur, təcavüzkarlar, beynəlxalq hüquqa hörmət etməyən qüvvələr dərhal cəzalandırılır, onlara qarşı müxtəlif sanksiyalar tətbiq olunur. Lakin 20 ildən artıqdır ki, Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlayan Ermənistan qarşı heç bir tədbir görülməmişdir. Bu da Ermənistanın cinayətkar, terrorçu rəhbərliyini daha da azğınlaşdırır. Mövcud durum isə regionumuzda, daha geniş coğrafiyada sülh və təhlükəsizliyi təhdid edir. Ermənistan və Azərbaycan silahlı qüvvələrinin təmas xəttində baş verən son hadisələr, ermənilərin növbəti təxribatı bunu bir daha təsdiqləyir.

Qeyd edirəm ki, Ermənistan tərəfindən cəbhə xəttində müəmmal olaraq törədilən təxribatlar son günlər özünü pik həddinə çatmışdır. Aprelin 1-dən 2-nə keçən gecə Azərbaycanın işğal altında olan ərazilərindəki Ermənistan hərbi birləşmələri Silahlı Qüvvələrimizin bütün cəbhəboyu mövqelərini iriçaplı silahlar, miqnaatlar, qumbaraatan və artilleriya qurğularından intensiv atəşə tutmuşlar. Ermənilər yalnız Milli Ordumuzun mövqelərinə hücum etməmiş, həm də beynəlxalq konvensiyaların tələblərini kobud şəkildə pozaraq mülki əhaliyə qarşı hərbi cinayətlər törətmişlər. Təmas xəttinin yaxınlığında yerləşən yaşayış məntəqələri, məcburi köçkünc qəsəbələri də düşmən atəşinə məruz qalmışdır. Nəticədə dinc sakinlər həlak olmuş, biri 13 yaşlı uşaq olmaqla mülki vətəndaşlar yaralanmış, müxtəlif yaşayış məntəqələrində infrastruktur obyektləri, hətta təhsil müəssisələri zədələnmiş, çoxlu evlər dağıdılmış, əhalinin şəxsi təsərrüfatına və əmlakına xeyli ziyan dəymişdir.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri düşmən həmlələrinin qarşısını alaraq əks-zərbələrlə onu geri çəkməyə məcbur etmiş, bir neçə strateji yüksəklikə nəzarət ələ keçirmişdir. Ermənistan silahlı qüvvələri çoxsaylı insan və texnika itkisinə məruz qalmışdır. Beləliklə, həm erməni təxribatının qarşısı alınmış, həm də təmas xəttində Azərbaycanın üstünlüyü daha da möhkəmlənmiş, düşmən və havadarları ordumuzun gücünü və döyüş əzmini reallığa hiss etmişlər.

Fürsətdən istifadə edərək qəhrəmancasına həlak olmuş zabit və əsgərlərimizin, eləcə də təxribatın qurbanı olmuş dinc sakinlərimizin ailələrinə, yaxınlarına başsağlığı verir, dövlətin bu ailələrə daim qayğı göstərməyi bir daha xatırlatmaq istəyirəm. Prezident İlham Əliyev həlak olanların ailələrinə maddi yardım göstərmək, döyüş əməliyyatlarında fərqlənmiş, Vətən uğrunda qəhrəmancasına döyüşmüş insanları təltif etmək üçün təkliflər hazırlamaq göstərişi vermişdir.

- Baş verən hadisə həm yerli, həm də xarici kütləvi informasiya vasitələrində geniş işıqlandırılır. Həmçinin beynəlxalq qurumların, ayrı-ayrı dövlətlərin rəsmi şəxslərinin bəyanatları səslənmişdir. Sizin fikrinizcə, informasiya məkanında ümumi tendensiyanı, beynəlxalq ictimaiyyətin rəyini vəziyyətə adekvat hesab etmək olarmı?

- Bilirsiniz, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tarixinə nəzər salsaq, aydın görürük ki, düzgün informasiya siyasəti, vətəndaş həmrəyliyinə təminat oluması mühüm əhəmiyyətə malik məsələlərdir. 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan informasiya blokadasından böyük əziyyət çəkmiş, baş verən hadisələr dünya ictimaiyyətinə birtərəfli qaydada, ermənilərin xeyrinə çatdırılmışdır. Sonrakı illərdə ümummilli lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilmiş məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ümumdünya informasiya məkanında əlverişli mövqeyə əldə etmək, əsl həqiqətləri dünyaya çatdırmaq və Ermənistanın işğalçı siyasətini dünyanı qınaq hədəfinə gətirmək mümkün olmuşdur.

Bununla yanaşı, bilirsiniz ki, internetin, yeni medianın inkişaf etdiyi, sosial şəbəkələrin genişləndiyi və hər kəsin öz fikrini sərbəst şəkildə ictimailəşdirmək imkanı qazandığı müasir şəraitdə dövlətlər də öz informasiya siyasətini daha da təkmilləşdirməyə, milli informasiya vasitələrini gücləndirməyə, jurnalistlərin peşəkarlığı və etibarlılığını yüksəltməyə və milli informasiya məkanının

neqativ təsirlərdən daha etibarlı qorunması üçün əlavə tədbirlər görməyə məcbur olurlar.

Xatırladım ki, 2014-cü ilin avqustunda cəbhədə gərginliyin yaranması ilə əlaqədar Azərbaycan KİV-də, xüsusilə də internet media və sosial şəbəkələrdə çox ziyarlı süni ajiotaj müşahidə edildi. Buna görə də avqustun 29-da Prezident Administrasiyası rəhbərinin sədrliyi ilə dövlət orqanlarının informasiyanın verilməsinə məsul struktur bölmələri və kütləvi informasiya vasitələrinin rəhbərləri ilə geniş müşavirə keçirildi, mövcud vəziyyət dərinlən təhlil olundu, KİV-ə və mətbuat xidmətlərinə müvafiq tövsiyələr verildi. Sentyabrın 24-də isə Azərbaycan Prezidenti "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələri ilə təmas xəttində baş verən hadisələr haqqında" sərəncam imzaladı. Sərəncamda bir sıra qanunvericilik aktlarının təkmilləşdirilməsi, jurnalistlərin cəbhəboyu zonada akkreditasiyası və cəbhəboyu zonaya xidməti əhəmiyyətli qaydalarının hazırlanması və təsdiq edilməsi, Azərbaycanın milli təhlükəsizliyinə xələf gətirə bilən məlumatların yayılmasının yolverilməzliyi, dövlət orqanlarının informasiyanın verilməsinə məsul struktur bölmələrinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi və digər məsələlər öz əksini tapmışdır. Sonrakı dövrdə nəzərdə tutulmuş məqsədlərə nailiyyətlər əldə edilmişdir. Təbii ki, bütün bu tədbirlər təsirsiz qala bilməzdi. Son hadisələr də göstərdi ki, kütləvi informasiya vasitələrində, jurnalistlərimiz cəbhə bölgəsində gərginliyə olduqca həssas, peşəkarcasına yanaşdırlar, dezinformasiyaya uymadılar. Ümumilikdə ö-

lənən vətəndaş cəmiyyəti institutları, tanınmış ictimaiyyət nümayəndələri, ziyalılarımız, gənclərimiz əsl vətənpərvərlik nümunəsi və vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirdilər. Hesab edirəm ki, müşahidə olunan milli həmrəylik bizim böyük nailiyyətimiz və gələcək uğurlarımız üçün vacib amildir.

Bununla yanaşı, bəzi hallar hələ də narahatlıq üçün əsas yarıdır. Sırr deyil ki, Azərbaycanı sevməyən dairelər, xüsusilə ermənilər bütün mümkün vasitələrdən istifadə etməklə cəmiyyətimizi və beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmağa çalışırlar. Təəssüf ki, bəzi hallarda ayrı-ayrı vətəndaşlarımız da bu neqativ halın təsiri altına düşür, xüsusilə sosial şəbəkələrdə ermənilərin yaydığı dezinformasiyanı paylaşırlar, ola bilər ki, istəmədən düşmənin qurduğu məkrli oyunun

iştirakçısına çevrilirlər. Məlumdur ki, hazırda ermənilər guya Azərbaycan Ordusunun Dağlıq Qarabağdakı yaşayış məntəqələrini atəşə tutduğu, dinc sakinlərin öldüyü barədə olmanın şayiələri yayır, bu "faktlar"la müxtəlif beynəlxalq təşkilatlara müzakirə edir, Azərbaycanı qarşı tədbirlər görülməsini istəyirlər. Halbuki Azərbaycan Ordusu dinc insanların davamlı atəşə tutulduğu yüksəklikləri götürərək mülki əhalini müdafiə edib, cavab tədbirləri görüb. Əksinə, ermənilər Azərbaycanın təmas xəttinə yaxın ərazilərdə yerləşən yaşayış məntəqələrini ağır silahlardan atəşə tutur, mülki əhalini qətlə yetirir, infrastruktur və yaşayış obyektlərini dağıdır.

Ermənistan hakimiyyəti ölkədə narazılığın artacağına, dinc vəziyyətin daha da gərginləşəcəyini bildiyi üçün Ermənistan ordusunun cəbhədə itkilərinin miqyası barədə obyektiv informasiya verməkdən çəkinir, erməni lobbisinin, öz təsiri altında olan satqın "ekspertlər"in, "politoloqlar"ın, KİV-in imkanlarından istifadə etməyə çalışır. Onlar beynəlxalq auditoriyaya "müstəqil DQR"-in Azərbaycan dövlətinə qarşı "vuruşduğunu", məhz Azərbaycanla qondarma DQR-in qarşı-qarşıya dayandığını təlqin etmək istəyir və Ermənistanı hədəfdən yayındırmağa səy göstərirlər. Bəzi ölkələrin KİV-inin təminatında bu tendensiya açıq-aydın görünür.

Dövlət orqanlarının, diaspor təşkilatlarımızın, kütləvi informasiya vasitələrinin, sosial şəbəkə feallarının, ümumilikdə bütün cəmiyyətimizin əsas vəzifələrindən biri də bu həqiqətləri dünyaya çatdırmaq olmalıdır. İndi bütün cəmiyyətimiz üçün olduqca həssas dönmədir. Buna görə də sosial statusunda, vəzifəsindən asılı olmayaraq, hər bir vətəndaş dövlət və cəmiyyət qarşısında öz borcunu layiqincə yerinə yetirməli, daha vətənpərvər

səviyyədədir. Avropa Şurası Parlament Assambleyasının prezidenti və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qeyd-şərtsiz təmin edilməsi üçün haqda bəyanatları çox müvafiqdir. Pakistan, Türkiyə Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləmişlər, hətta Ermənistanla eyni hərbi blokda - Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsində təmsil olunan Belarusun mövqeləri birənəli olaraq Azərbaycanın lehindədir. ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, Almaniyanın siyasi elitəsi tərəfindən də analoji rəylərin çoxalmasını şahid oluruq. Bu onu göstərir ki, cənab Prezidentin yürütdüyü uğurlu xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan həqiqətləri etiraf olunur, Ermənistan get-gedə daha çox diplomatik təcridə, təkənməyə sürülür.

Əminlik ki, bu çağırışlar, verilən bəyanatlar, dünya mediasında müəhəddə edilən pozitiv məlumatlar beynəlxalq qurumların daha obyektiv mövqeyə tutmasını təkan olacaq. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllinə töhfə verəcəkdir.

- Münaqişənin tənzimlənməsi perspektivlərini necə qiymətləndirirsiniz?

- Azərbaycan ilk növbədə münaqişənin sülh, danışıqlar yolu ilə tənzimlənməsini tərəfdarı olmuşdur və indi də bu mövqeyə sadıqdır. Bununla yanaşı, Prezident İlham Əliyev qəti şəkildə bəyan etmişdir ki, Azərbaycan sonu olmayan bir prosedura istiqamətində baxımından çətinləşməyə və danışıqlar naminə danışıqlar aparmayacaq. Reallıq ondan ibarətdir ki, münaqişənin tənzimlənməsi missiyasını həyata keçirməli olan ATƏT-in Minsk qrupunun qətiyyətli mövqeyi nəticəsində irəliləmiş bütün təşəbbüslər Ermənistan tərəfindən rədd edilmiş, müntəzəm şəkildə təxribat törədərək danışıqlar prosesini pozan işğalçı ölkəyə qarşı heç bir təsir mexanizmi tətbiq edilməmiş, beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri icra olunmamış, bəzi hallarda isə beynəlxalq qurumlarda qaldırılan aktual məsələlər süni şəkildə bloklanmışdır. Təbii ki, belə bir vəziyyətdə mövcud realiaqları da nəzərə almaqla Azərbaycan öz məqsədyönlü siyasətini daha əzmlə davam etdirəcəkdir. Ölkəmiz öz hərbi gücünü artıracaq, hücum diplomatiyası, Ermənistanın iqtisadi baxımdan təcrid siyasətini davam etdirəcəkdir. Bundan sonrakı dövrdə də həm beynəlxalq təşkilatlarda, həm informasiya məkanında, həm də qoşunların təmas xəttində Ermənistanın bütün təxribatlarına layiqli cavab veriləcək.

Mövcud realiaqları da nəzərə almaqla Azərbaycan öz məqsədyönlü siyasətini daha əzmlə davam etdirəcəkdir. Ölkəmiz öz hərbi gücünü artıracaq, hücum diplomatiyası, Ermənistanın iqtisadi baxımdan təcrid siyasətini davam etdirəcəkdir. Bundan sonrakı dövrdə də həm beynəlxalq təşkilatlarda, həm informasiya məkanında, həm də qoşunların təmas xəttində Ermənistanın bütün təxribatlarına layiqli cavab veriləcək.

oymalı və ümumi işə öz dəyərli töhfəsini əsirgəməməlidir. Azərbaycanın mövqeyi, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə həqiqətlər dünya ictimaiyyətinə qərəzsiz təqdim edilməlidir. Ermənilərin həm cəbhədəki, həm də informasiya məkanındakı təxribatına lazımi cavab verilməlidir. Kimsə gözləməməlidir ki, ona hansısa tapşırıq verilsin. Dünyanı nüfuzlu media orqanları atəş-kəsin ermənilər tərəfindən pozulduğuna, Dağlıq Qarabağın əzəli Azərbaycan torpağı olduğunu, beynəlxalq hüququn bizim tərəfimizdə olduğunu etiraf edirlər.

Azərbaycan Prezidentinin G20 sammitində, Münxen Təhlükəsizlik Konfransında, Nüvə Təhlükəsizliyi Sammitində iştirakı və keçirdiyi görüşlər təsdiqləyir ki, Azərbaycanın dünyanı aparıcı güc mərkəzləri ilə münasibətləri kifayət qədər yüksək